

Schets 4 – Vergeving

Mattheüs 18:21-35

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Het verhaal uit dit leidingdeel (vraag 9).
- Apparatuur om een filmpje te kijken (alternatieve startopdracht).

Opening

- Te lezen bijbelgedeelte:
 - ✓ Mattheüs 18:21-35
 - ✓ Mattheüs 6:9-15
 - ✓ Markus 11:20-26
 - ✓ 1 Johannes 1:8-10
- Vanuit de belijdenis:
 - ✓ Heidelbergse Catechismus, zondag 3, 4, 23 en 51
 - ✓ Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 20
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 6:2, 8 en 9
 - ✓ Psalm 51:1 en 2
 - ✓ Psalm 130
 - ✓ Gebed des Heeren: 6 en 10
 - ✓ Avondzang: 1, 4 en 7
 - ✓ Create in me a clean heart
 - ✓ Vader, vol van vrees en schaamte
 - ✓ Heer', Uw bloed dat reinigt mij
 - ✓ O God Die mij hebt vrijgekocht
- Gebedspunten:
 - ✓ Dank de Heere voor Zijn genade en vergeving.
 - ✓ Bid om een hart dat van Gods genade leeft.
 - ✓ Bid om kracht om te kunnen vergeven.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende kernvragen beantwoorden:

1. Wat is de les van deze gelijkenis?
2. Hoe kan ik leven uit Gods vergeving en vergeving schenken?

Alternatieve (start)opdracht

- Begin met de stellingen uit de schets.
- Bekijk een filmpje op ABC van het geloof. De kernwoorden 'Koninkrijk van God' en 'vergeving' passen heel mooi.

Achtergrondinformatie

Vers 21-22 Petrus vraagt hoe vaak je moet vergeven. In het Jodendom betekent vergevingsgezindheid drie keer vergeven, dus Petrus denkt dat hij heel ruimhartig is. Jezus maakt duidelijk dat ware discipelen eindeloos zullen vergeven (zeventig maal zevenmaal). Dit is precies het tegenovergestelde van Lamechs roep in Genesis 4:24. Jezus' radicale antwoord is dat wij onze vergaving niet allereerst moeten afgrenzen. We moeten namelijk niet starten bij onze bereidwilligheid anderen te vergeven, maar bij Gods bereidwilligheid ons te vergeven. Om dat te verduidelijken, vertelt de Heere Jezus een gelijkenis.

Vers 23 Bij een zeker koning moet je denken aan een Griekse of Romeins machthebber. Zo iemand had dienstknechten om er voor te zorgen dat zijn onderdanen de belastingen en pachtgelden keurig betaalden. In ieder geval eens per jaar liet zo'n koning zijn dienstknechten bij zich komen om hen te vragen naar 'de boekhouding' of 'jaarrekening'. Daarbij eiste hij uiteraard nauwkeurigheid.

Vers 24 Er is één onderdaan die de koning onwaarschijnlijk veel schuldig is. De hoeveelheid van 10.000 talenten is absurd. Omgerekend gaat het om 60 tot 100 miljoen daginkomsten. Of met een andere berekening: dit bedrag is groter dan het totaal bedrag aan geld dat in die tijd in een land als bijvoorbeeld Egypte in omloop was. Dus nog voordat de mensen rondom Jezus horen hoe dit verhaal gaat aflopen, moeten ze gedacht hebben: 'dat gaat nooit lukken'. Daarbij zou de vraag kunnen opkomen: Hoe heeft deze koning het zo ver laten komen dat iemand hem zoveel schuldig is? Dat geeft al iets aan van het grote geduld van deze koning. De vergelijking is niet moeilijk: zo onmogelijk als het voor deze man was om de schuld terug te betalen, net zo onmogelijk is het voor ons om zelf te betalen voor de straf die op de zonde rust. De schuld die door onze zonde bij God ontstaan is en steeds groter wordt, kan door ons nooit worden weggedaan (vergelijk ook de Heidelberger Catechismus zondag 3 en 4).

Vers 25-26 De man blijkt inderdaad niet te kunnen betalen en krijgt te horen dat hij, met zijn vrouw en kinderen, als slaaf verkocht zal worden. Dat was in Israël een aanvaarde straf voor iemand die door eigen schuld, bijvoorbeeld door diefstal, onbetaalbare schuld had (zie bijvoorbeeld Exodus 22:3). De man legt zich hier echter niet bij neer, maar houdt een vurig pleidooi voor de koning. Met een beroep op zijn lankmoedigheid, die de koning al in ruime mate getoond moet hebben, belooft hij alles terug te betalen. Dat laatste is een absurde belofte die hij nooit en te nimmer waar zal kunnen maken, gezien de omvang van de schuld.

Vers 27 Dan gebeurt er iets uitzonderlijks. De heer wordt 'met innerlijke barmhartigheid bewogen'. Wat is dat? Dat woord 'innerlijke ontferming' wordt in de Bijbel alleen maar voor

God gebruikt. Dan gaat het over Gods diepste liefde. In Jesaja 63:15 wordt dat tot uitdrukking gebracht met een verwijzing naar 'rommelende ingewanden' (zie voor de verbinding tussen deze uitdrukking met liefde ook Psalm 40:9, Hooglied 5:4, Jeremia 31:20). Het woord dat in het Hebreeuws gebruikt wordt, is bijna hetzelfde als woord als 'baarmoeder'. Dat is het ultieme voorbeeld van 'ontferming'. Hier brengt de Heere Jezus dus door middel van deze gelijkenis onder onze aandacht hoe groot de liefde van God is. Het is liefde die niet voortkomt uit iets van ons, maar de diepste reden voor deze liefde ligt in God zelf.

Vers 28-30 De dienstknecht is vrij. Maar het genadebewijs van zijn heer heeft hem niet innerlijk veranderd. Dat blijkt als hij een collega ontmoet die hem nog honderd penningen schuldig is. In onze tijd omgerekend gaat het dan om ongeveer 100 daglonen. Niet niks, maar vergeleken met de hem kwijtgescholden schuld stelt het niet veel voor.

De eerste dienstknecht grijpt de ander bij de keel en eist directe betaling. Vervolgens ontstaat er een min of meer gelijke situatie. De collega smeekt ook om lankmoedigheid en belooft alles terug te betalen. Het verschil met vers 26 is dat het deze keer geen dwaze belofte is. Het enige dat gevraagd wordt, is enig geduld. Maar het geld zal er wel komen. De dienstknecht is ongevoelig voor de smeekbeden en laat zijn collega opsluiten.

Vers 31-34 Deze dienstknecht handelt slecht in twee richtingen. Allereerst in de richting van zijn collega voor wie hij geen genade kent. Maar daarbij werpt hij ook een smet op de goede naam van zijn heer. Hij had namelijk een uitgelezen kans om de ander iets te laten zien van de onvoorstelbaar grote goedheid van hun gezamenlijke heer.

Als de koning er van hoort, is hij zeer vertoornd. Let op dat Gods toorn in de Bijbel steeds verbonden is met Gods liefde en ontferming. Niets wekt Gods toorn meer op dan het verachten van Zijn liefde. Wie wel van Gods genade wil leven, maar zelf niet wil veranderen in een vergevingsgezind mens, moet niet verwachten eens in Gods koninkrijk binnen te gaan. 'Voor eigen rekening leven' betekent dan: een onbetaalbare schuld hebben zonder hoop op verlossing.

Vers 35 Uit het voorgaande moet je niet de conclusie trekken dat God terug zou komen op eerdere vergeving. Hét punt waar het in deze gelijkenis om draait, is dat de Heere Jezus duidelijk wil maken dat echte vergevingsgezindheid 'geboren' wordt als we ontdekken hoe genadig God is.

Wie weigert te vergeven, sluit de ander daarmee op in zijn of haar schuld (vers 30). Als we door genade bevrijd zijn van eigen schuld, zullen we anderen ook willen vergeven. Let daarbij wel op: echte vergeving veronderstelt oprecht berouw! Wie dus zonder oprecht berouw wél vergeving van een ander durft te vragen, is net zo slecht als wie weigert om te vergeven. En als anderen ons weigeren te vergeven ondanks oprecht berouw, is het een troost om te weten dat God barmhartiger is dan wij.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Een mooie opdracht om het thema te introduceren en te zien wat er bij de jongeren hierover leeft aan vragen en ideeën.

1.
 - a. Allebei. Het Koninkrijk van God is in de harten van de mensen die in Hem geloven, zo vestigt de Heere Zijn rijk op aarde. Tegelijk komt het in alle volmaaktheid als Jezus terugkomt om als Koning te heersen.
 - b. Dat God met Zijn Geest komt in je eigen hart en leven, maar ook in deze wereld. Dat Zijn rijk uitgebreid wordt en eens volmaakt komt.
 - c. Op www.heidelbergse-catechismus vind je de tekst van de HC en ook een versie in gewone taal.
*'Uw Koninkrijk kome'.
Dat betekent: Regeer ons zó door Uw Woord en Geest,
dat wij onszelf steeds meer aan U onderwerpen.
Zorg voor Uw kerk en breidt haar uit.
Belemmer het werk van de duivel
en elke macht die tegen U in opstand komt.
Verhinder ook alle slechte plannen of dwaalleer
die tegen uw Woord ingaan.
Totdat de tijd komt waarin Uw koninkrijk volmaakt is
en Uw gezag over alles en iedereen zal zijn.*
2.
 - a. Hij komt niet om in Jeruzalem in het paleis te regeren of de Romeinen te verjagen. Hij wijst de mensen op Zijn Vader in de hemel en predikt over dat hemelse Rijk. En de regels voor dat Rijk zijn vaak tegenovergesteld aan de regels van deze wereld.
 - b. In Zijn koninkrijk zal alles volmaakt zijn. Als een zieke genezen wordt, verwijst dat naar het moment dat er geen zieken meer zullen zijn. Als Jezus preekt over Zijn Vader die elke dag zorgt, dan mag je weten dat die zorg er altijd zal zijn.
 - c. Denk aan: het visnet, de parel in de akker, de bruiloft, de werkers in de wijngaard, enz.
3. –
4. Waar Jezus spreekt over zeven maal zeventigmaal vergeven, spreekt Lamech hier over zich niet zevenmaal maar zeventigmaal wreken. Beeld van de zondige en zichzelf zoekende mens.
5.
 - a. De schuld die wij door onze zonden bij de Heere hebben.
 - b. *Persoonlijk.*
6. Dat Hij genadig is en graag vergeeft. Zijn liefde is nog veel groter dan de liefde en het geduld van deze koning, zoals onze schuld nog veel groter en intenser is dan de schuld van deze knecht.

7. Persoonlijk.

Stellingen

- Vergeving schenken is veel moeilijker dan vergeving ontvangen: als je vergeving schenkt, ben jij de persoon die uitdeelt. Dat kan makkelijk zijn, maar je kunt jezelf er ook mee 'benadelen'. Vergeving schenken vraagt om een gunnend en mededeelzaam hart. Het kan eigenlijk alleen als je zelf geleerd hebt wat vergeving is. Om vergeving te ontvangen moet je klein en nederig zijn, dat is vernederend. En tegelijk heel bevrijdend.
- Wie leeft uit genade kan niet in onmin met zijn naaste leven: dat is precies wat de Bijbel ons laat zien. Tegelijk kan de praktijk weerbarstig zijn ... Toch is het wel de hoge eis die God stelt!

8.

- a. Door onze zonde zijn we dood-schuldig, we verdienen de eeuwige dood. De straf op de zonde kunnen wij nooit betalen.
- b. Wie door geloof tot Jezus vlucht, ontvangt bij Hem verlossing en vergeving van zonden. Als we Hem onze zonden belijden, zal Hij vergeving schenken. Dat mag je in het geloof dan ook weten. De Heilige Geest wil dit je ook doen ervaren in je hart. Dat je weet en merkt dat er inderdaad vergeving, rust en vrede in je leven komt. Maar dat gevoel is er niet altijd. Geloven is weten en vertrouwen.
- c. –

9. Het volledige verhaal, overgenomen uit *Zwerfster voor God*:

De uitgestoken hand van de bewaker

Het was 1947 en ik was uit Nederland naar het verslagen Duitsland gekomen met de boodschap dat God vergeeft. (...) Op dat moment zag ik hem: hij baande zich, tegen de stroom in, een weg naar voren.

Het ene ogenblik zag ik de overjas en de bruine hoed, het volgende een blauw uniform en een pet met klep en de schedel met gekruiste beenderen. Op slag kwa het weer terug: de enorme ruimte met de schelle lampen aan het plafond: de zielige hoop kleren en schoenen midden op de grond; de schaamte naakt langs deze man te moeten lopen. Ik kon de tengere gestalte van mijn zuster weer voor me zien, de ribben duidelijk zichtbaar onder de perkamenten huis. *Betsie, wat was je toch mager!* Die plaats was Ravensbrück, en de man die nu naar voren kwam, was een van de bewakers geweest – een van de wreedsten.

Nu stond hij met uitgestoken hand voor me:

“Een fijne toespraak, juffrouw! Het is goed te weten dat al onze zonden, zoals u zei, op de bodem van de zee liggen!”

En ik, die zo rap van tong over vergeving had gesproken, bladerde opeens druk in mijn agenda in plaats van die hand te drukken. Hij herkende mij natuurlijk niet – hoe kon hij van al die duizenden vrouwen juist die ene hebben onthouden?

Maar ik kende hem nog wel met z'n leren zweep, die altijd aan zijn gordel hing. Ik stond oog in oog met een van degenen die mij gevangen gehouden hadden, en mijn bloed leek te stollen. "U noemde Ravensbrück in uw toespraak" zei hij. "Ik ben daar bewaker geweest." Nee, hij herkende me niet. "Maar na die tijd," vervolgde hij, "ben ik christen geworden. Ik weet dat God me alle wreedheden vergeven heeft die ik daar begaan heb, maar dat zou ik ook graag uit uw mond willen horen. Juffrouw," – weer werd zijn hand uitgestoken – "wilt u me vergeven?"

Daar stond ik dan – ik wier zonden steeds opnieuw vergeven moesten worden – en ik kon hem niet vergeven. Betsie was daar gestorven – kon hij haar langzame vreselijke dood zomaar uitvlakken door alleen maar om vergeving te vragen? het kan niet lang geweest zijn dat hij daar met uitgestoken hand voor me stond, maar het leken voor mij uren, waarin ik worstelde met het moeilijkste wat ik ooit had moeten doen. Want dat het moest gebeuren, wist ik. Aan de boodschap dat God vergeeft, is één voorwaarde verbonden: dat wij degenen vergeven die ons verwond hebben. "Indien gij de mensen niet vergeeft," zegt Jezus, "zal ook uw Vader uw overtredingen niet vergeven." Ik kende dat niet alleen als een gebed van God, maar ook als een dagelijks terugkerende ervaring. (...) En toch stond ik daar met een koud hart. Maar ik wist ook dat vergeving geen emotie is. Vergeving is een wilsdaad en de wil kan functioneren, ongeacht de temperatuur van het hart. "Jezus, help!" bad ik in stilte. "Ik krijg mijn hand wel omhoog. Dat lukt me wel. Zorg U voor de liefde."

Zo legde ik houderig, mechanisch, mijn hand in de hand die naar me uitgestoken was. En toen ik dat deed, gebeurde er iets ongelofelijks. De stroom begon in mijn schouder, schoot door mijn arm en sprong over op onze in elkaar gelegde handen. Toen leek deze genezende warmte mijn hele wezen te vullen, waardoor de tranen in mijn ogen sprongen. 'Ik vergeef u, broeder! Van ganser harte!' Lang drukten we elkaar de hand, de voormalige bewaker en de voormalige gevangene. Ik had Gods liefde nog nooit zo intensief ervaren als op dat ogenblik. Maar tegelijkertijd besepte ik dat het niet mijn liefde was. Ik had het geprobeerd en er de kracht niet toe gehad. Het was de kracht van de Heilige Geest, zoals het staat in Romeinen 5:5: (...) "*omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, Die ons gegeven is.*"

(Bron: Zwerfster voor God)

Slotopdracht

Verzamel de vragen die nog open liggen en bespreek die (evt. een volgende keer).